

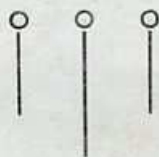
est. : 1050/1812 n. 1.

A NAGYKÁROLYI
REF. EGYHÁZMEGYE

1912. ÉVI SZEPTEMBER 25-ÉN MÁTÉSZALKÁN TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

KIADTA:
KINCSES ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI JEGYZŐ.

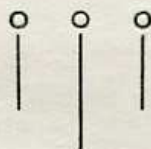

A NAGYKÁROLYI REF. EGYHÁZMEGYE

1912. ÉVI SZEPTEMBER 25-ÉN MÁTÉSZALKÁN TARTOTT
===== RENDES KÖZGYŰLÉSÉNEK =====

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:
KINCSES ISTVÁN
EGYHÁZMEGYEI JEGYZŐ.

NYOMATOTT A NAGYKÁROLYI PETŐFI-NYOMDA R.-T.-NÁL
1912 NAGYKÁROLYBAN 1912

J E G Y Z Ő K Ö N Y V.

Felvétetett a nagykárolyi ref. egyházmegye 1912. évi szeptember hó 25-én Mátészalkán tartott közgyűlésében.

JELENVOLTAK:

Berey József esperes, Domahidy Elemér gondnok
e l n ö k ö k.

Kincses István, Havas Gyula, Tukacs Lajos, Király István lelkészi, — Kacsó Károly, Bányay Endre, Deme Kálmán, dr. Falussy Árpád, Péchy László világi tanácsbírák. Dr. Szepesy Károly ügyész.

JEGYZŐK:

Kincses István lelkészi, — Néma Gusztáv világi jegyzők.

EGYHÁZAK KÉPVISELŐI:

LELKÉSZEK:		VILÁGIAK:
Bere:	Tukacs László	—
Börvely:	Havas Gyula	—
Csomaköz:	—	—
Dengeleg:	—	—
Dobra:	—	—
Domahida:	Szabó Lajos	Kun Sándor
Érendréd:	Csutoros Albert	Dr. Falussy Árpád
Érkötvéyes:	—	—
Fábiánháza:	—	—
Gebe:	Szigethy Gyula	—
Gencs:	Papp József	—
Géres:	Ujlaky Miklós	—
Hodász:	Ujlaky Béla	—
Ilk:	Veres Gusztáv	—

	LELKÉSZEK:	VILÁGIAK:
Iriny:	—	—
Kaplony:	—	—
Kántorjánosi:	Gönczy József	—
Királydaróc:	M. Szabó Miklós	—
Kismajtény:	Rácz Elek	—
Mátészalka:	Kincses István	Rácz István
Mérk:	Tukacs Bertalan	—
Nagydobos:	Mózes István	—
Nagyecsed:	Berey József	Nyiri Lajos
Nagykároly:	—	Kürthy Károly
Nyirmeggyes:	Tukacs Lajos	—
Olcsva:	Nagy Imre	—
Olcsvaapáti:	—	—
Ópályi:	Király István	—
Parasznya:	Sárközy Ignác	Sulyok Dezső
Papos:	Kéry Pál	—
Szamosszeg:	—	Kósa Menyhért
Szaniszló:	Takács Ferenc	Bereczky Zsigmond
Szentmiklós:	—	—
Jármi:	Szobonya József	—
Vitka:	Ujlaky Gábor	Szabó István

Tanítóképviselők: Nagy Ferenc, Szoboszlai Pál.

40. sz. Esperes buzgó imája után világi elnök kegyeletes szavakban emlékeztet meg néhány Bodoky Béláról, egyházmegyénknek hosszú időn át önzetlen tevékenységet kifejtett közhasznú világi tanácsbírájáról s emlékének jegyzőkönyvi megörökítését kérve, a közgyűlést megnyitja.

41. sz. Szabó Menyhért, Veres Imre, Korány János és Asztalos Kálmán lelkészek a közgyűlésről elmaradásukat betegség és más fontos okokkal indokolván, bejelentésük tudomásul vétetett. Az egyházközségek világi képviselői benyújtott megbízóleveleik alapján a fent kitett sorrendben igazoltatván, a közgyűlés megalakult.

42. sz. Jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére az esperes és jegyzők közbejöttével Király István lelkészi és Bányay Endre és Péchy László világi tanácsbírák megbizattak.

43. sz. Olvastatott a következő esperesi jelentés:

Nagytiszteletű és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlés!

A folyó évi május első napján tartott közgyűlésünk óta, egyházmegyénk életében előfordult főbb mozzanatokról van szerencsém tisztelettel a következőket jelenteni:

A szokásos egyház-látogatást és iskola-vizsgálatokat — egyházmegyei gondnok ur ömértósága hivatalos elfoglaltatása miatt nem jelenhetvén meg — a körí lelkészi tanügybizottsági tagok (dékán) társaságában 29 egyházban személyesen végezhettem, míg egy egyházban (Dobra) nt. Kincses István, öt egyházban pedig (Vítka, Olcsva, Olcsvaapáti, Börvely, Kaplony) nt. Király István tanácsbíró urak végezték el az egyház-látogatást. Nyomatásban szétküldetvén esperesi jelentésem, tisztelettel kérem most felolvasását mellőzni s egyuttal ezen gyűlés jegyzőkönyvéhez is mellékletül csatoltatni.

Általában szólva egyházmegyénk anyagi és szellemi haladása — egy-két egyházat kivéve — teljesen normális, sőt ahol kisebb-nagyobb visszafejlődés mutatkozott, ott is azóta megtörténtek az intézkedések annak elhárítására. Így az anyagi válság szélén álló géresi egyház gőzmalma eladásával készül kibontakozni adósságai hinárjából; a kismajtényi és nyirmeggyesi, valamint a kaplonyi egyházak iskolai ügyei is a rendezés stádiumába jutottak. Ugyanis Kismajtényban gondnok ur ömértóságával f. hó 15-én megjelenvén, a kerület kiküldött elnöke Helmeczy József ur társaságában, sikerült a kétség és aggodalom közt hánykolódók hitét megerősíteni és határozatilag kimondatni, hogy iskolájokat továbbra is fenntartják s a tanítói állás betöltésére pályázatot hirdetnek. Ez az iskola tehát egyidőre megmentetett az államosítás polyp-karjaitól, hogy segélyért nem folyamodott sehová.

Nyirmeggyesen Padrak Sándor kerületi kiküldött elnökkel tárgyaltattuk az iskola ügyet f. hó 22-én. Itt az állam nem helyezvén kilátásba az iskolák átvételét, községivé akarták tenni a meglevő 3, illetve 2 felekezeti iskolát s ezen minőségben fejleszteni tovább. Habár positiv eredményt nem is tudtunk elérni, mert az ügy még kezdetleges állapotban van, annyit elértünk, hogy felvilágosítottuk a gyülekezet tagjait s remélhetőleg itt is legalább a jelenlegi 3 tanterem fentartatik.

Kaplonynyal a békés tárgyalás meghiusult s miután az

egyháztanács sem az egyházmegyei határozatot nem respektálta, sem az elnöki felhívásoknak nem engedelmeskedett: ügyészi vélemény alapján kénytelenítettünk a fegyelmi eljárást megindítani az egész presbyterium ellen. Ez a szigorú eljárás végre komoly gondolkozásra térítette az egyházat s intézkedett az iskola és tanítói lakás ügyében.

A múlt egyházmegyei közgyűlés 11. számú határozata értelmében a kanonika vizitáció alkalmával számvevő-zéki elnök urral Szamosszegen kísérletet tettünk a magtár ügyei rendbehozatalára, az alapvető eljárást megjelöltük, de még eddig annak fogatosításáról nem jelentett be hozzám semmi.

A távolabb lezajlott események közül kiemelkednek: a június 4-iki lelkézszentelés Debrecenben, mely jellemzi agilis püspökünk magas tehetségének és ernyedhetetlen munkásságának folyton megnyilatkozását. Megjelentek itt egyházmegyénk még fel nem szentelt ifjú Timotheusai is. Augusztus 25-ikén szerény körben felszenteltük a királydaróci teljesen átalakított templomot, szeptember 8-ikán pedig részt vettem hasonló ünnepélyen a szomszéd szatmári egyházmegye Gacsály egyházában, hol a felszentelésen részt vett főtiszteletű püspök ur is.

Hosszabb időre terjedő szabadságolást vett igénybe Csighy István lelkésztársunk, ki feleségével külföldi fürdőbe távozott el, a tanítók közül pedig betegség miatt helyettesített Érkörtvélyesen Balla László, s ez iskolai évben 6 hónapra Kántorjánosiban Sziky Géza kért szabadságot, mely még véglegesen nincs elintézve.

Elnökileg elintéztem az érendrédi egyház szerződését az állami iskolai célra szolgáló egyházi épületek bérletére nézve, melyet 1913. szeptember 1-ig megerősítettem, valamint Kacsó Károly tanácsbíró ur véleménye alapján ideiglenesen megerősítettem a kántorjánosi-i lelkészi lak építési tervét azon kötelezettséggel, hogy utólag kötelesek az egyházmegyei közgyűlés megerősítését kieszközölni.

Változások a következők:

Gencsre megválasztott lelkészül Papp József debreceni segédlelkész atyánkfia, egyházmegyénk szülötte, ki theologiai ismereteit a baseli egyetemen gyarapította. Beiktatását augusztus 4-ikén teljesítettem több lelkésztársam jelenlétében.

Kántorjánosiba Gönczy József nyiribronyi lelkész atyánkfia

válaszlatván meg, szeptember első napján iktattam be lelkészi hivatalába, szintén több lelkésztársam jelenlétében.

Midőn van szerencsém e két új lelkésztársunkat az egyházmegyei közgyűlésnek bemutatni, egyuttal kérem, hogy fogadjuk őket meleg szeretettel keblünkre, kik — az előjelekből ítélve — méltó harcosai lesznek közöttünk a Krisztus anyaszentegyházának.

Tisztelettel kérem választásukat az I. t.-c. 56. §. b) pontja értelmében véglegesen megerősíteni.

A segédlelkészek között a következő változások állottak elő:

Nagy István végzett főiskolai szénior ft. püspök ur által Nagykárolyba Asztalos György oldala mellé július 16-tól október 10-ig rendeltetett ki segédlelkészül; Szabó Pál volt gencsi segédlelkész augusztus 12-től, valamint Rácz István volt kántor-jánosi-i segédlelkész szeptember 1-től oldalam mellé rendeltetik bejegyzett segédlelkészi minőségben. Tisztelettel kérem a tudomásulvételt.

Mély meghatottsággal kell bejelentenem a gyászt is, mely egyházmegyénket érte, Bodoky Béla világi tanácsbírónk hirtelen elhalálozásával. Teljes munkabírással és odaadással, nemes érzelemmel s eredménydusan teljesítette kötelességeit egyházmegyénk ügyeiben is, méltán száll kegyeletünk és hálás emlékezetünk felhantolt sirhantja felé.

Temetésén személyesen megjelentem s kifejeztem egyházmegyénk őszinte részvétét a gyászoló családnak, egyszersmind koporsójára kegyeletül elhelyeztem egyházmegyénk koszoruját. Rövid életrajzát közölni fogjuk jegyzőkönyvünkben.

Végül még felsorolom a panyolai árvizkárosultak részére hozzám beküldött következő adományokat: Nyirmeggyes 10 K, Királydaróc 2 K, Fábiánháza 10 K, Csomaköz 8 K 22 f, Olcsva 46 K, Érdengeleg 12 K 10 f, Iriny 10 K, Szamosszeg 82 K 4 f, Kaplony 2 K 60 f, Olcsvaapáti 59 K, Érendréd 10+40 = 50 K, Bere 20 K, Mátészalka 106 K 19 f, Érkörtvélyes 22 K, Nagyecsed 50 K, Ilk 38 K 49 f, összesen 528 korona 64 fillér, mely összeget a püspöki hivatalnak f. évi június 10-én küldöttem be.

A tárgysorozat a szokottnál később küldetvén el, mentésemül legyen szabad felemlitenem, hogy szeptember 16-tól 21-ig a 2-ik lelkészképesítő vizsgán kellett lennem Debrecen-

ben segédlelkészemmel együtt, aki vizsgázott, 22-én Nyírmegygyesen tárgyaltuk az iskola ügyét, mi miatt lehetetlen volt a legtöbb ügyet referálás végett kiadnom s előkészíttetnem.

Szives elnézésöket kérve, vagyok

A Nagytiszteletü és Méltóságos Egyházmegyei Közgyűlésnek
Nagyecsed, 1912. szeptember 24-én

alázatos szolgálja

Berey József,

esperes.

A részben felolvasott, részben nyomtatásban közölt esperesi jelentés tudomásul vétetett s az egyes egyházak és iskolák részére történt kegyes adományokért a közgyűlés hálás köszönetét fejezi ki.

Esperes elnöki intézkedéseit jóváhagyja s Gönczy József kántorjánosi és Papp József gencsi lelkészeket állásaikban véglegesen megerősíti.

Végül hálás kegyelettel adózik a közgyűlés b. e. Bodoky Béla világi tanácsbíró emlékének, ki egyházmegyénk szolgálatában számos éven át folytatott közhasznú munkásságával maradandó érdemeket szerzett magának, miért is emlékét megörökítendő életrajzi adatai a közgyűlés jegyzőkönyvében közzététetni határoztatnak.

44. sz. Az egyházmegyei tisztikar választásának 10 évi ciklusa letelvén, esperes tisztviselőtársai nevében is megköszönve az egyházmegye irántuk nyilvánult bizalmát — állásaikról való lemondását bejelenti s kéri a közgyűlést, hogy az új választás iránt intézkedjék.

A közgyűlés az egyházmegyei tisztikar lemondását tudomásul vevén, a szavazatok beadását f. évi december hó 1-re elrendeli; és az esperesi állásra az egyházmegyei gondnokhoz (Debrecen) beküldendő szavazatok Nagykárolyban történő felbontására világi elnök mellett Havas Gyula, Takács Ferenc, Kacsó Károly, Néma Gusztáv, — a többi állásokra espereshez beadandó szavazatok felbontására annak elnökle

alatt Kincses István, Király István, Bányay Endre és Deme Kálmán közgyűlési tagok azzal küldetnek ki, hogy az első szavazás alkalmával függőben maradt állásokra újabb szavazás elrendelése iránt is intézkedjenek. Önként értetik, hogy a volt tisztviselők az új választás megejtéséig hivatalukat tovább viselik. A közgyűlés által választandó tisztviselők választása a közelebbi közgyűlés által eszközöltetik.

45. sz. Beterjesztetett a zsinati pótképviselőségre elrendelt szavazatok felbontásáról felvett jegyzőkönyv, mely szerint Kincses István 24, Havas Gyula 12, Tukacs Lajos 1 és Csutoros Albert 1 szavazatot nyertek.

Közgyűlés Kincses István egyházmegyei lelkészi jegyzőnek zsinati póttaggá történt megválasztását tudomásul veszi. Havas Gyula pedig a választás elrendelése ellen — elvi szempontból — felebbezést jelent be.

46. sz. Olvasatott az egyházmegyei világi főjegyzőségre beadott szavazatok felbontásáról felvett jegyzőkönyv, mely szerint a nevezett állásra Néma Gusztáv 26, Bodoky Béla 8, Dienes Dezső 2, Kacsó Károly 1 szavazatot nyertek.

Eszerint Néma Gusztáv eddigi aljegyző az egyházmegye világi főjegyzőségére szavazattöbbséggel megválasztatván, a közgyűlés színe előtt a hivatali esküt leteszi s a feléje irányult bizalomért köszönetét fejezván ki, magát az egyházmegye szolgálatára felajánlja.

47. sz. Olvasatott a számvevőszék következő jelentése.

Számvevőszék jelentése.

A géresi református egyház malomgondnokának 1911. évi számadását 5443 K 10 fillér bevétel, 5104 K 57 fillér kiadás s 338.53 K maradvánnyal elfogadás, illetve megerősítésre ajánljuk. Szintén megerősítésre ajánljuk a mátészalkai gondnok 1911-ik évi számadását, 73,199.64 K bevétel, 24,131.05 K

kiadás és 49,068.59 K maradvánnyal. Továbbá a magtárgondnok számadását 153 köből, 2 véka, 14 $\frac{1}{2}$ liter gabonamaradvánnyal. Valamint az egyház 1912-ik évi költségelőirányzatát 21,809.21 korona szükséglet s ugyanannyi fedezetlel.

Mátészalka, 1912. évi szeptember 6.

Havas Gyula

e. m. számvevőszéki elnök.

Kacsó Károly

e. m. számvevőszéki tag.

Tukacs Lajos

e. m. számvevőszéki tag.

A felolvasott számvevőszéki jelentést a közgyűlés tudomásul veszi.

48. sz. Közalapi tőkesegélyért beterjesztettek a következő kérvények: 1. Dengeleg lelkészlak, toronyépítés s templomjavításra kér 22,000 koronát. 2. Nyirparasznya iskolai s tanítói lakásra 3000 kor. 3. Kaplony iskola s tanítói lakásra 2000 kor. 4. Olcsvaapáti adósságtörlesztésre 4000 kor. 5. Hodász adósságtörlesztésre 20,000 kor. 6. Ilk adósságtörlesztésre 6000 kor. 7. Krasznaszentmiklós adósságtörlesztésre 7000 kor. 8. Papos új iskolaépítésre 10,000 korona segélyt.

Közgyűlésünk a közalapi tőkesegélyért folyó egyházak kérvényeit pártolólág felterjeszti az egyházkerületre a következő sorrendben: 1. Dengeleg, 2. Nyirparasznya, 3. Kaplony, 4. Papos, 5. Olcsvaapáti, 6. Hodász, 7. Ilk, 8. Krasznaszentmiklósét.

49. sz. Közalapi egyszersmindenkori segélyért folyómodtak: 1. Nyirparasznya adósságtörlesztésre 2000 kor. 2. Érdengeleg lelkészlak, toronyépítés s templomjavításra 1200 kor. 3. Olcsvaapáti adósságtörlesztésre 1000 kor. 4. Krasznaszentmiklós adósságtörlesztésre 1200 kor. 5. Papos templomépítés 10,000 korona. 6. Jármí templomjavítás és adósságtörlesztésre 4000 kor. segélyért.

Közalapi egyszersmindenkorra szóló segélyért folyómodó fenti egyházakat egyenkint 1200 kor. segélyre ajánlja egyházmegyei közgyűlésünk.

50. sz. Tárgyaltattak a népiskolai lökesegegyért benyújtott folyamodványai a következő egyházközségeknek: 1. Nyirparasznya tanítóilak és iskolaépítésre kér 6000 kor. 2. Kaplony ugyanarra 15,291 kor. 3. Kismajtény ugyanarra 12,000 kor. 4. Papos ugyanarra 15,606 kor. 5. Nagydobos tanteremátalakításra 1330 kor. 6. Hodász 2 tanterem és tanítói lakásra, illetve arra felvett kölcsön konvertálására 20,000 kor. 7. Olcsvaapáti új iskola és tanítói lakra 14,557 kor. 8. Kismajtény 12,000 kor. segélyt.

Folyamodó egyházak kérvényei pártolólág terjesztetnek fel az egyházkerületre.

51. sz. Tárgyaltattak a Református Segélyegylethez intézett következő kérvények: 1. Bere. 2. Mérek. 3. Nyirparasznya. 4. Járm. 5. Csomaköz. 6. Krasznaszentmiklós. 7. Kismajtény egyházközségek adósságtörlesztéssel, illetve Kismajtény építkezéssel indokolt kérvényei.

A Református Segélyegylethez folyamodó egyházak, névszerint: Bere, Mérek, Nyirparasznya, Járm, Csomaköz, Krasznaszentmiklós és Kismajtény kérvényei, felhozott indokaik alapján, pártolólág terjesztetnek fel az egyházkerületre.

52. sz. Rendkívüli államsegélyért folyamodnak:

a) Lelkészek közül: 1. Sárközy Ignác paraszniai, gyenge termés; 2. Tukacs Albert mérki, peronospóra és sertésvész; 3. Fóris Lajos apáti, árvíz és dögvész; 4. Nagy Imre olcsvai, árvíz és dögvész; 5. Szigethy Gyula gebei, sertésvész és esőzés; 6. Szabó Lajos domahidai, jég, víz és fagy; 7. Tukacs Lajos nyírmeggyesi, sertésvész és eső; 8. Korány János dobrai, árvíz, sertésvész és peronospóra; 9. Szabó Menyhért kaplonyi lelkész árvíz miatt szenvedett károsodás indokából.

b) Tanítók közül: 1. Németh Sándor olcsvaapáti, sertéshullás; 2. Borbáth Andor mátészalkai, betegség; 3. Meleg Dániel kaplonyi, vetésrongálás; 4. Juhász Elek fábiánházi, dér, esőzés és sertéshullás; 5. Nagy Sándor olcsvai, sertéshullás; 6. Katona Zsigmond berei, jég, sertés és marha elhullás; 7. Sándor Károly irinyi tanító betegség folytán szenvedett csapás indokából.

c) Egyházak közül: Ilk.

Folyamodó lelkészek, tanítók és egyház kérvényeik felhozott indokaik alapján pártolólág terjeszti fel közgyűlésünk az egyházkerületre.

53. sz. Uray József és 15 kebelbeli lelkésztársa kérelmet terjesztenek be a közgyűléshez a lelkészi özvegyek és árvák egyházmegyei gyámintézeti segélyeinek felemelése tárgyában.

A közgyűlés a gyámintézeti segély felemelése iránt benyújtott kérvényt véleményadás végett Rácz Elek gyámintézeti pénztárnoknak adja ki s a kérvény tárgyalását a jövő tavaszi közgyűlésre halasztja.

54. sz. Tárgyaltatott az egyetemes konvent 154—1912., illetve az egyházkerület 27—1912. sz. a felhívása, melyben a zsinati törvények pótlására vagy módosítására vonatkozó javaslatok és tervezetek elkészítésére s 1913. május 1-ig a püspöki hivatalhoz beterjesztésére hívja fel egyházmegyénket.

Közgyűlés a zsinat által tárgyalandó javaslatok és tervezetek előkészítésére a következő bizottságokat küldi ki:

a) I. t.-c.-re vonatkozólag Kincses István és dr. Szepesi Károly;

b) II. t.-c.-re vonatkozólag Havas Gyula és Kacsó Károly;

c) III. t.-c.-re vonatkozólag Tukacs Lajos és Péchy László;

d) IV. t.-c.-re vonatkozólag Király István és Fóris Lajos;

e) V. t.-c.-re vonatkozólag Deme Kálmán és dr. Falussy Árpád;

f) VI. t.-c.-re vonatkozólag Takács Ferenc és Csutoros Albert;

g) VII. t.-c.-re vonatkozólag Rácz Elek és Asztalos Kálmán;

h) VIII—IX. t.-c.-re vonatkozólag Néma Gusztáv és M. Szabó Miklós;

i) A stola ügyre vonatkozólag Uray József és Tukacs László;

j) Em. szabályrendelet és tanácskozási terv

kidolgozására Korány János em. jegyzők és az önként ajánlkozók hivatnak meg.

Végül az egyeztető bizottságot alkotják az esperes és em. gondnok vezetése alatt a jegyzői kar tagjai. Kimondja továbbá a közgyűlés, hogy az em. szabályrendelet és tanácskozási rend tervezete a jövő közgyűlésen leendő tárgyalhatás céljából előzetesen kinyomatva, szétküldessék.

55. sz. Dobra megerősítés végett beterjeszti az 1912. augusztus 22-én tartott presbyteri gyűlésnek névszerinti szavazással egyhangulag hozott s az ugyanazon hó 17-én tartott egyházközségi közgyűlésnek 2. sz. névszerinti szavazással szintén egyhangulag elfogadott azon határozatát, hogy tekintettel az egyház és iskolai szükségletek rohamos emelkedésére, — melynek fedezésére az egyházközség elegendő jövedelemmel nem rendelkezik, — az eddig ösidőktől gyakorlatban levő iga és kézi munka igénybevételét fenntartja és pedig oly módon, hogy ha a jövőben valamely egyháztag a felmerülő iga vagy kézi közmunkára kiállani vonakodnék, helyette és terhére más munkaerő fogadtassék fel, kinek díja a vonakodón közigazgatási úton hajtatik be.

A dobrai egyházközségnek a közmunka fentartására vonatkozó határozatát e. m. közgyűlésünk indokainál fogva megerősíti.

56. sz. Esperes beterjeszti a szórványok beosztására vonatkozó tervezetet.

Tudomásul vétetett s a püspöki hivatalhoz felterjesztetik.

57. sz. A gencsi egyházközség megerősítés végett beterjeszti a következő alapító-levelet:

Alapítványi oklevél.

Mi alantírott Gyene László és neje Sámel Juliánna gencsi lakosok, gazdálkodó közbirtokosok, ezen oklevelünk által adjuk tudtára mindazoknak, akiket illet, hogy Gencsen, 1900. szeptember 30-án elhalt áldott emlékezetű Gyene István fiunknak többször kijelentett akaratát teljesítvén, kedves fiunk hagyatékából jótékony alapítványt létesítünk a következők szerint:

1. Az alapítvány áll a gencsi 311. sz. tkvi betétben A. I. 1—72. sorszám alatt foglalt, 2453—2524. hsz. tagbeli birtokból való s a B. lapon 16. a. jegyzett ³⁵/₁₃₈₅ rész illetőségéből; megjegyzendő, hogy a telekkönyvi betétben felsorolt birtokrészletek közül hagyományozó fiunknak tényleges birtokai a 2465., 2466., 2478., 2479., 2490., 2513., 2514. hrsz. részletek voltak, amelyeknek területe 7 kat. hold, 190 □-öl; ezt az ingatlant mi már fiunk hagyatékának tárgyalása alkalmával átengedtük a Gencsi Református Egyháznak; a nagykárolyi kir. járásbiróság 1901. Ö. ⁶/₃. sz. végzésével bírósan át is adta és a telekkönyvi hatóság arra 4135/1901. tksz. végzésével a gencsi református egyház tulajdonjogát be is kebelezte és ugyanakkor arra a mi holtigtartó haszonélvezeti jogunkat is bekebelezte Minthogy azonban a hagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvben ezen alapítványunk rendeltetése csak röviden van jelezve, azért annak rendeltetéséről az alábbiakban részletesen intézkedünk.

2. Ez az alapítvány minden időre „Gyene István alapítványa” címét viselje; kezelését, megőrzését és gyümölcsöztetését a Gencsi Református Egyház presbytériumára bizzuk és elvárjuk a nemes testülettől, hogy azt mindenkor hiven megőrizni és rendeltetésére fordítani fogja.

3. Az alapítvány jövedelmét minden évben szegénysorsu, református vallásu, istenfélő, templombajáró, józanéletű egyháztagnak a gencsi magyar református iskolába járó gyermekeinek felruházására, tankönyvekkel való ellátására és azok tandijaira, illetve beiratási díjaira kell fordítani. A ruházati tárgyakat és a tankönyveket természetben kell kiosztani.

4. A segélyezendő gyermekeket a Gencsi Református Egyházközség lelkészének elnöklésével a tanítókból és az egyházgondnokból álló bizottság fogja kijelölni, az adománytárgyakat ugyanaz a bizottság fogja kiosztani. A tanítók különösen arra is felügyeljenek, hogy a megajándékozott gyermekek, illetve szüleik az ajándékkal visszaélést el ne kövessenek s ha ilyen esetről tudomást szereznek, azt minden esetben a lelkésznek megtorlás végett bejelentésük.

5. Ha valamely évben segélyre igényt tartó szegény iskolás-gyermekek nem jelentkeznének, azon esetben az alapítvány jövedelmét néhai Gyene Erzsébet férj. Puskás Pálné kedves leányunk leszármazói közül bármely iskolában tanuló gyermeknek kell adományozni.

6. Ezt az alapítványt minden időben az egyházi közvagyonra érvényes törvények szerint kell kezelni és arról évenként külön számadást szerkeszteni és a felügyelő hatóság jóváhagyása alá terjeszteni.

Ezen oklevelünk egy eredeti példányát a Gencsi Református Egyház levéltárában, egyet a Nagykárolyi Református Egyházmegyénél, egyet a Tiszántúli Református Egyházkerületnél, egyet pedig a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumnál helyezünk el; bizalommal kérvén, hogy jószándéku alapítványunkat szívesen fogadni, megőrizni és rendeltetésére fordítani méltóztassanak.

Kelt Gencsen, 1912. szeptember hó 7-én.

Előttünk:

Elekes Sándor,
bíró.

(P. H.)

Gyene László s. k.

Néma Lajos,
jegyző.

Gyene Lászlóné
Sámel Juliánna.

Ezen alapítványi oklevél a gencsi református egyház presbytériumának 1912. évi szeptember hó 8-án tartott gyűlésében felolvastatott, az alapítványt a presbytérium elfogadta s az egyházkerületi szabályrendelet értelmében a felelősség terhe alatt kézbe vette.

Gencs, 1912. szeptember hó 8.

Sebestyén Vince,
egyháztanács jegyzője.
(P. H.)

(P. H.)

Papp József
ref. lelkész.

Récsey Sándor
gondnok.

Egyházmegyei közgyűlés a gencsi egyházközség által beterjesztett „Gyene István alapítványa“ alapító-levelét megerősíti s felsőbb megerősítés végett az egyházkerületre felterjeszti. Egyszersmind a nemeskeblű alapítóknak a maga részéről is hálás köszönetét fejezi ki.

58. sz. Nagydobos megerősítés végett beterjeszti az 1912. évi május hó 16-ikán tartott presbyteri gyűlés 57. sz. és az ugyanazon évi július hó 21-én tartott egyházközségi közgyűlés egyhangulag hozott azon határozatát, melyben az iskolaátalakítás költségeinek fedezésére 500 korona pótdó kivetését mondja ki.

Közgyűlésünk a nagydobosi presbyterium és egyházközségi közgyűlésnek 500 korona pótdó kivetése iránt hozott határozatát indokai alapján jóváhagyja és megerősíti.

59. sz. Nagydobos megerősítés végett beterjeszti II. tanítói állásának díjlevelét.

A nagydobosi II. tanítóság beterjesztett díjlevele tartalmilag kifogástalan lévén, megerősítetik s felsőbb megerősítés végett az egyházkerületre felterjesztetik. Előbb azonban az egyházkerületi minta szerint leendő kiállítás céljából az illető egyház elnökségének visszaadni rendeli a közgyűlés.

60. sz. Nagydobos megerősítés végett beterjeszti az 1912. évi március hó 11-én tartott presbyteri gyűlés 49. sz. határozatát, melyben a belhivatalnokokkal való kölcsönös megállapodás alapján kimondja, hogy a lelkész és kántortanító terményfizetése — az illető díjlevelek teljes épségben fentartása mellett — az 1911—1916. évekre terjedőleg készpénzben megváltásuk és pedig a széna szekerenként 10 kor., a rozs köblönként 14 kor., a tűzifa ölenként 34 kor. árban.

Egyházmegyei közgyűlésünk a nagydobosi egyházközségnek a belhivatalnok terményfizetését kölcsönös megállapítás alapján 5 évre létesített megváltása iránti határozatát jóváhagyja és megerősíti.

61. sz. Tárgyaltatott a Szobonya József jármi-i lelkész kérelme, melyben a jármi-i egyház részére tett ingatlan adományozásának jóváhagyását kéri.

Amennyiben a telekkönyvi akadály ma is fenforog s adományozók a célt meg nem jelölték, eme hiányok pótlásáig az egyházmegye jóváhagyása függőben hagyatik.

62. sz. Tárgyaltatott a nyírmeggyesi presbyteriumnak 1911. évi december hó 26-ikán 2. sz. a. és az egyházközségi közgyűlésnek 1912. április 28-án 2. sz. a. egyhangulag hozott azon határozata, mely szerint tekintettel arra, hogy az egyházközség ujonnan épült három tantermét a vármegyei közigaz-

gatási bizottság által kívánt módon átalakítani s a szintén elrendelt 4-ik tanterem és tanítói állás felállítását nagymérvű adósságai miatt eszközölni képtelen: két tantermét és tanítói állását az államnak, vagy ha ez nem vállalná, a politikai községnek átadja.

Miután a helyszíni tárgyalás alkalmával — melyen az egyházkerületi kiküldöttel esperes is részt vett — megállapítva lőn, hogy a nyírmeggyesi egyházközség meglevő 3 tantermét és tanítói állását fentartani képes: utasítatik nevezett egyház, hogy kifogásolt tantermeken a legszükségesebb átalakításokat eszközölje, a 4-ik tanterem és tanítói állás létesítésére pedig a különben is köteles polgári községnek hagyja fenn.

63. sz. Bereczky Zsigmond szaniszlói presbyter megfélebbezi a szaniszlói presbyteriumnak 1912. évi szeptember hó 8-án hozott azon határozatát, melyben névszerinti szavazás útján a felebbező egy szavazatával szemben négy szótöbbséggel kimondatott, hogy a belhivatalnokok használatára vásárolt „gerzsenyi legelő“ vételára 450 kor. az egyház pénztárából fizettség ki.

Minthogy a szaniszlói homoki birtokosság az ugynevezett „gerzsenyi legelő“-t megvásárolta, e vásárlás a birtokosság tagját képező szaniszlói ref. egyházközségre nézve is ottani birtokai arányában kötelező levén: ennél fogva az egyházközség határozata — a felebbezés elutasításával — helybenhagyatik.

Az egyházközség, avagy a belhivatalnokok általi birtoklás kérdése ezen határozattal nem érintelik.

64. sz. Tárgyaltatott Tóth Imre mátészalkai tanító kérénye, melyben a használatában levő kert területén a mesgyén belül nőtt s özv. Bodon Lajosné szomszéd által levágatott akácfa iránti igényét megállapítani kéri a mátészalkai presbyterium elutasító határozatával szemben.

Minthogy a belhivatalnok használatában levő telek és kert mindenféle haszna és hozadéka, illetve terméke feltétlenül az illető belhivatalnokot

illeti: ennél fogva folyamodó Tóth Imre tanítónak a kertjében nőtt s szomszédja által kivágatott akácfa iránti igényét a presbyterium ellenkező határozatával szemben megállapítja az egyházmegyei közgyűlés.

65. sz. Domahida megerősítés végett beterjeszti társtelekkönyvi állapot kiigazítására vonatkozó egyezség levelét, illetve kölcsönös nyilatkozatát.

A kérvényben előterjesztett azon indok alapján, mely szerint emberemlékezetet meghaladó idő óta a domahidai ref. egyház tulajdonát képező, a domahidai 220. sz. tjkben foglalt 590. hr. sz. ingatlant Csőkör Ferenc és gyermekei s jogutódai, az azok tulajdonát képező domahidai 41. sz. tjkben irt 591. hrsz. szomszédos ingatlanát pedig a domahidai ref. egyházközség használja és ténylegesen birtokolja, ezen fent forgó tévedés kiigazításaként az egyházmegyei közgyűlés hozzájárul ahhoz, hogy ezen ingatlanokra vonatkozó tkvi bejegyzés a tényleges állapotnak megfelelően helyesbítették, azaz úgy, hogy a Domahida községben folyamatban levő telekkönyvi betétszerkesztés során a domahidai 41. sz. tjkben 591. hrsz. tkvi ingatlan pedig — a bemutatott kölcsönös nyilatkozat tartalma szerint — Csőkör Ferenc javára $\frac{3}{6}$ -od és ennek gyermekei ifj. Csőkör Ferenc, Csőkör Róza és Csőkör Erzsébet javára $\frac{3}{6}$ -od részben felvétessék.

Az e tárgyban Nagykárolyban 1912. szeptember 10-én kelt kölcsönös nyilatkozat jóváhagyatik és a további jóváhagyás céljából a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre felterjesztetni rendeltetik.

66. sz. Olcsva régi tantermének átalakítására utasítván a vármegyei közigazgatási bizottság által, elhatározta, hogy az új iskolaépületben üresen álló kétszobás tanítónői lakást egy közfalának kivevésével alakítja át II. tanteremmé s ehhez kéri az egyházmegye jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlés, tekintve, hogy a tanítónői lakásra ez idő szerint szükség nincs, lévén a tanítónő a helybeli körjegyző neje, de meg a régi tanterem tanítónői lakássá bármikor is kevés költséggel átalakítható: ennél fogva a tervbe vett átalakítást engedélyezi és ahhoz hozzájárul.

67. sz. Olcsva megerősítés végett beterjeszti a presbyterium 1912. július 14-én tartott gyűlésének 12. sz. határozatát, melyben névszerinti szavazással egyhangulag kimondja, hogy a 2396 K 23 f évi adósegély jelen évben elsősorban a belhivatalnokok terményfizetésének megváltására, másodsorban a kifogásolt tanterem átalakítási költségeire s az egyházközség 400 K gyámintézeti tartozásának kifizetésére fordíttassék s a 10 %-os egyházi adózás egészben csak a jövő évtől kezdve léptetessék életbe. Egyszersmind a buza megváltási árául az 1912-től kezdődő 5 évre literenként 15 fillért, vagyis köblönként 18 koronát állapít meg a presbyterium.

Az olcsvai presbyteriumnak az 1912. évi adósegély felhasználása tárgyában hozott s az egyházközségi közgyűlés által 1912. július 21-én névszerinti szavazással egyhangulag elfogadott határozatát egyházmegyei közgyűlés jóváhagyja és hozzájárul ahhoz, hogy a 10 %-os egyházi adózás az 1913. évtől kezdve léptetessék életbe s egyuttal megerősíti 5 évre terjedőleg a belhivatalnokokkal kölcsönösen megállapított terményfizetés megváltását is.

68. sz. Királydaróc hozzájárulás végett beterjeszti az 1912. évi május 19-én tartott presbyteri és az ugyanezen évi augusztus 18-án tartott egyházközségi közgyűlésnek névszerinti szavazás útján szótöbbséggel hozott azon határozatát, mely szerint az államnak egyházhatósági jóváhagyás mellett 1 K évi haszonbérért már előbb örök bérletbe adott iskolája telkét a megvásárolni szándékozó m. kir. kincstárnak 6000 K vételárért örök áron eladja.

A nagykárolyi ref. egyházmegyei közgyűlés a királydaróci egyházközségnek a már előbb örök bérbe adott iskolatelek eladása tárgyában

hozott presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatait — mivel az eladás az örök bérletnél az egyházközségre nézve hasonlíthatatlanul előnyösebb — megerősíti és jóváhagyja.

69. sz. Tárgyaltatott Szabó Lajos domahidai lelkész kérénye, melyben betegség folytán előállott szolgálatképtelensége okából újabb 1 évi időtartamra segédlelkész kirendelését kéri.

Szabó Lajos domahidai kongruás lelkésznek betegsége köztudomásu lévén, szolgálatképtelensége megállapittatik s oldala mellé folyó évi október 1-től számított újabb egy évre a káplántartási alap terhére segédlelkész kirendelése iránt felterjesztés tétetik.

70. sz. Tárgyaltatott a géresi presbyterium 1912. szeptember 8-án tartott gyűlésének névszerinti szavazással egyhangulag hozott s az ugyanazon hó 16-án egyházközségi közgyűlésben névszerinti szavazás útján nagy szótöbbséggel elfogadott azon határozata, melyben kimondatott, hogy az egyházközség tulajdonát tevő s a géresi 113. sz. tkvi betétben A + 1 — 2. sorsz. a. 729. □-öl területű ingatlanát s azon felszerelt gőzmalmát 24,000 K vételárért örökáron eladja.

A géresi egyház előterjesztett indokai alapján és pedig azért, mert a malom jövedelme a jelenlegi nehéz pénzvviszonyok miatt a malom felszereléséből származott terhek kamatainak fedezésére sem elegendő s az egyházközség mint erkölcsi testület a csekély jövedelem mellett megfelelő üzemvezetőt sem tarthat, sem az ellenőrzést kellően nem gyakorolhatja, s végül mert a malom értéke a kopás folytán egyre csökken: egyházmegyei közgyűlés a géresi egyházközségnek a gőzmalom eladása tárgyában hozott presbyteriumi és egyházközségi közgyűlési határozatait jóváhagyja és megerősíti.

71. sz. Szabó Gyula I. éves hittanhallgató atyjának Szabó Lajos domahidai lelkésznek betegségére s három gyermek taníttatása folytán tulságosan is igénybe vett szerény jövedel-

mére hivatkozva, a Márton—Keresztesi alapítványra való felvételét kéri elmezi.

Közgyűlés folyamodó Szabó Gyula I. éves theologus kérvényét a benne foglalt indokok alapján pártolólág terjeszti fel.

72. sz. Jármí egyházközség jóváhagyás végett beterjeszti az 1912. évi augusztus 10-én tartott presbyteri gyűlés I. sz. a. hozott s az ugyanazon évi szeptember 8-án egyházközségi közgyűlés által is elfogadott határozatát, mely szerint a templom és torony renoválása alkalmával felmerülő fuvar és nap-szám teljesítésére az igavonó jószággal bíró egyháztagok egy-egy fuvar, a gyalogszeresek pedig egy-egy gyalog nap-számot, illetve ennek megváltása fejében 1—1 koronát szolgáltatassanak.

Közgyűlés a jármí egyház presbyteriumának és egyházközségi közgyűlésének a templom- és toronyjavításnál szükségelt ígás és kézi köz-munka teljesítésére, illetve megváltása tárgyában hozott határozatait megerősíti s jóváhagyja.

73. sz. Jármí jóváhagyás végett beterjeszti az 1912. évi szeptember 8-án tartott presbyteri gyűlésnek I. sz. a. hozott s az ugyanazon napon egyházközségileg is elfogadott azt a határozatát, melyben a templomtorony javítása folytán felmerülő költségek fedezésére a debreceni főiskola, vagy az egyházmegyei gyámintézet pénztárából 6%-os kamatra 4000 K azaz Négyezer korona kölcsön felvételét mondja ki.

Egyházmegyei közgyűlés a jármí egyházközség beterjesztett presbyteri és egyházközségi közgyűlési határozatait megerősíti és hozzájárul ahoz, hogy a jármí templom- és toronyjavítás költségeinek fedezésére 4000 K kölcsön akár a debreceni főiskola, akár az egyházmegyei gyámintézet pénztárából felvétessék.

74. sz. Mérek megerősítés végett beterjeszti új lelkészi és tanítói díjlevelét, melyek az eddigi díjlevelektől abban térnek el, hogy az egyháztagok által szolgáltatott garas pénzek helyett a lelkésznek 165 K, a tanítónak 85 K, továbbá az eddig természetben teljesített szántás szolgáltatmány helyett lelkésznek

166 K 50 f, a tanítónak 90 K 50 f, végül a szénafizetés megváltásául lelkésznek 288 K fizettetik az egyházközség részére kiutalt adósegélyből; ugy azonban, hogy ha az adósegély megszűnne, vagy a szükségletet nem fedezné, ezen terhek és szolgálmányok ismét visszaszállnak a hivekre.

Egyházmegyei közgyűlés a mérki lelkész és tanító betérjesztett új díjlevelét a becsatolt presbyteri és egyházközségi közgyűlési határozatok alapján megerősíti, mivel a módosítás a belhivatalnoki fizetések értékét hátrányosan nem érinti. Azonban a külalak tekintetében kifogásolható díjlevelek felsőbb jóváhagyás alá leendő felterjesztés előtt az 1910. novemberi kerületi jegyzőkönyv 691. lapján közzétett díjlevél minta szerinti kiállítás céljából a folyamodó egyházközségnek visszaadtnak.

75. sz. Olvastatott az egyházkerületi közgyűlés 475—1912. sz. határozata, melyben a mátészalkai tanítók személyi pótlékai jóváhagyatnak azzal a felhívással, hogy a 800 K alapfizetést tartalmazó tanítói díjlevelek 1000 K alapfizetéssel állítandók ki.

A mátészalkai lelkész azon jelentését, hogy a tanítói díjlevelek 1000 K alapfizetéssel már felsőbb megerősítést is nyertek, a közgyűlés tudomásul veszi.

76. sz. A paposi egyházközség a beküldött vagyonleltárt megerősíteni kéri

Közgyűlés megerősíti.

Kelt mint fent.

Kincses István,

em. lelkész, jegyző.

Néma Gusztáv,

em. v. jegyző.

Berey József,

esperes.

Király István.

Bányay Endre,

tanácsbírák.

Birósági ügyek.

77. sz. Lakatos Imre gebei lakos panasza Szigethy Gyula ellen,

miután az ügy érdemleges tárgyalás alá kellően elkészítve nincs, a bíróság a helyszíni vizsgálatot elrendeli s a tárgyalást ezuttal felfüggeszti.

78. sz. Kaplonyi ref. egyháztanács ellen hivatalból fegyelmi eljárás indítatván,

rosszalás és a felmerült költséget fizetése egyetemlegesen. Megfeleleztetett.

79. sz. Gebei presbyterium panasza Kormány Miklós ellen.

Kormány Miklós 50 K pénzbüntetésre, egyidejűleg Szigethy Gyula ellen a fegyelmi eljárás elrendeltetett. Ügyész, panaszosok s panaszlott felebbeznek.

80. sz. Horváth Károly és társai gebei lakosok panasza Komány Miklós ellen.

Kormány Miklós felmentetik s panaszosok 14 K 7 fillér költségben elmarasztaltatnak.

81. sz. Szobonya József kérelme költség kiutalás tárgyában.

A megfelelő iratok becsatolása mellett jövő bírósági ülésre előzetes referálással előkészítendő.

Kalmár Ferenc

1859—1912.

A legerősebb tölgyet is időnap előtt képes megörölni a benne őrlő szu s az évtizedek viharait dacoló fa ledől váratlanul a szellő fuvalmára.

Kalmár Ferenc ifjúságában a férfi erő kimagasló megismerője volt, párosulva a szépség adományával. Deli alkat, szónoki tűz és önzetlen szeretet, mely nemes vonások, kellő készséggel, a lelkészi kar egyik rokonszenves alakjává tették.

Ki hitte volna, hogy az az erőteljes férfiú a zenithről hanyatlik le? A tölgyet emésztette az őrlő szu, mely végzet-szerűleg vitte a korai ledőléshez.

Született Mátészalkán 1859. ápr. 2-án. Érettségi vizsgát tett a debreceni ref. főgimnáziumban 1880-ban jó (2) eredménnyel. A theologiai tanfolyamot szintén Debrecenben végezte s lelkészképesítő vizsgálatait 1885. és 1886-ik években tette le. Segédlelkész volt Barabásban (Bereg m.) Peterdy Károly esperes mellett, majd Kántorjánosiban Segesváry József ur oldala mellett, végül Királydarácon Csighy Ferenc lelkész mellett, ahonnan a krasznaszentmiklósi gyülekezet hívta meg lelkipásztorául 1888. aug. 24-ikén, aztán a gencsi lelkészi állásra választatott el 1896. aug. 16-án.

Betegsége gyötörte élete utolsó esztendeit, úgy hogy segédet kellett tartania maga mellett s 1912. január 11-én szenvedéseitől megváltotta a halál.

Özvegye és egy kiskorú fia László maradt utána.

Az élet viharai után kifáradva, megtörve, pihenj csendesen jó barát sirod párnáján! Poraid felett kedveseid könnyei hullanak s kegyeletül, jó emlékezetünk ég örök fényel.

Bodoky Béla

1853—1912.

Született Börvelyben az 1853-ik évben, hol atyja községi jegyző volt. Gimnáziumi tanulmányait a nagykárolyi róm. kath. még akkor algimnáziumba végezte. Atyja mellett segédjegyző, majd a vármegyénél hivatalnok lett. Ifjan 21 éves korában Kismajtény és Domahida községek körjegyzőjévé választatván. Családot alapít, nőül vevén Récsey Bertát. Boldog családi életet él. Gyermekei neveltetésére nagy gondot fordít. S érettek sok áldozatot hoz. Községeinek javát, fejlődését hiven, lelkiismeretesen munkáló hivatalnok volt. Pontosság, rendszert jellemezték. S ezek által megnyerte felettes hatóságai elismerését, tiszteletét. A gyakori árvizek által sújtott Kismajtény községet, kartársával néh. Lengyel Pál lelkésszel nagy küzdelmek között, de erős kitartással kitelepítették mostani helyére s virágzóvá tették. Önképzéséről soha el nem feledkezett. Rengeteget áldozott könyvekért. Széles látkörű, modern gondolkodású, a haladás, fejlődés eszméjének hive. Kartársai, a vármegyei jegyzői egyletnek sok éveken át elnökül választották. S itt a nyugdíjintézet felvirágoztatása s így az özvegyek árvák jobb ellátása által szerzett kiváló érdemeket. A vármegyei bizottságnak hosszú éveken át választott tagja volt, s mint ilyen köztisztelőt s szeretetnek örvendett. Egyházát, vallását rajongásig szerető s azokért tehetsége feletti áldozatra is kész ember volt. A nagykárolyi egyházmegye világi tanácsbírói tisztségre választotta, ezt tartotta élete legnagyobb megtiszteltetésének, igyekezett is szívvvel, lélekkel ebből folyó kötelezettségének eleget tenni. Soha egyetlen gyűlésről el nem maradt. Férfi kora s munka birásának teljességében, 38 évi jegyzői szolgálat után 59 éves korában, két heti rövid szenvedés után meghalt Budapesten, hova gyógyulást keresni ment. Temetése Kismajtényben óriási számú tisztelői s barátai részvete mellett aug. 19-én történt meg. A neki adott talentumokat gyümölcsözteté. Hiv volt a kevesen. Vegye jutalmát. Áldott emléke. Nyugodjék békében.

TARTALOM.

	Oldal.
40. sz. Ima és megnyitás	4
41. „ Távollevők igazolása, megalakulás	4
42. „ Jegyzőkönyv hitelesítő	4
43. „ Esperesi jelentés	5
44. „ Tisztikar lemondása, szavazatok elrendelése	8
45. „ Zsinati pótképviselő választás	9
46. „ Világi főjegyzőválasztás	9
47. „ Számvevőszék jelentése	9
48. „ Közalapi tőkekamat segély kérvények	10
49. „ „ egyszersmindenkori segély kérvények	10
50. „ Népiskolai tőkesegély kérvények	11
51. „ Ref. segélyegyleti kérvények	11
52. „ Rendkívüli államsegély kérvények	11
53. „ Uray J. és társai kérvénye	12
54. „ Zsinati törvény véleményező bizottságok	12
55. „ Dobrai kézi s igavonó napszám behozatala	13
56. „ Szórványok beosztása	13
57. „ Genesi alapító levél (Gyene László és neje)	13
58. „ Nagydobos 500 K pótdó hivatása	15
59. „ Nagydobosi 2-ik tanítói díjlevelek	16
60. „ „ termény megváltás 5 évre	16
61. „ Szobonya József kérelme adománya tárgyában	16
62. „ Nyírmeggyesi iskolák fentartása	16
63. „ Szaniszlói felebbezés a gerzsenyi legelő ügyében	17
64. „ Tóth Imre felebbezésére a belhivatalnokok haszonél- vezete megállapított	17
65. „ Domahidai telekkönyvi kiigazítás	18
66. „ Olesvaitanítói lakás tanteremmé átváltoztatása	18
67. „ „ adócsökkentési segély hovaforvitása s ter- mény megváltás	19
68. „ Királydaróc iskolai telek eladása	19
69. „ Szabó Lajos domahidai lelkész káplán tartása egy évre	20
70. „ Géresi gőzmalom eladása	20
71. „ Szabó Gyula kérvénye Márton-Keresztesi alapítványért	20
72. „ Jármí gyalog és ígás erő kirendelése templomjavításra	21
73. „ „ 4000 koronás kölcsöne	21

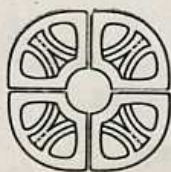
	Oldal.
74. sz. Mérki díjlevelek	21
75. „ Mátészalkai díjlevél ügy	22
76. „ Paposi vagyonleltár megerősítés	22

Birósági ügyek.

77. sz. Lakatos Imre panasza	23
78. „ Kaplonyi egyhártanács ügye	23
79. „ Gebei presbyterium — Kormány M. ellen	23
80. „ Horváth K. és társai „ „ „	23
81. „ Szobonya J. kérelme	23

ESPERESI JELENTÉS

a nagykárolyi ref. egyházmegye vallás-
erkölcsi és anyagi állapotáról, népiskolai
és népmozgalmi adatairól, az 1911. évben.

ESPERESI JELENTÉS

a nagyvárosi ref. egyházmegye valláserkölcse
és anyagi állapotáról, népiskolai és népmozgalmi
adatairól az 1911. évről.

I. Vallásos erkölcsi állapot

1. Ünnepeken és vasárnapokon az istentiszteletek nagy buzgósággal, igen szép és jó eredménnyel tartattak meg 16 egyházban, jó eredménnyel 12, kellő eredménnyel 3, kielégítően 4 egyházban.

2. Vasárnap délután kátémagyarázat tartatik 12, biblia-magyarázat 7, felváltva káté és bibliamagyarázat 7, egyik évben káté, másik évben biblia magyarázat tartatik 3, predikáció és ima 2, predikáció és bibliai magyarázat 1, csak ima 3 egyházban.

3. Hétköznapon délelőtt és délután csak egy egyházban (Börvely) tartatik istentisztelet; köznapon délelőtt és bűnbánati héten d. e. és d. u. 21 egyházban, csak bűnbánati héten 6 egyházban; csak télen 3 és csak egyes napokon 3 egyházban s végre köznapon nem tartatik 1 egyházban istentisztelet.

4. Köznapi bibliamagyarázat tartatik a téli hónapokban hetenkint kétszer 1 egyházban (Nagyecsed); csak adventben és hetenkint egyszer 2 egyházban (Érendréd, Géres).

5. Vallásos élet fokozására a következők történtek: Téli ujságot járattak 14 egyházban, más vallásos irányu lapot 8 egyházban, vallásos felolvasások tartattak 8 helyen, énekkar van 5 egyházban, semmi intézkedés nem történt 10 egyházban. Jótékony egylet van 1 egyházban.

6. Konfirmációhoz a növendékeket a lelkész készíti elő 24 egyházban, a segédlelkész 4 egyházban; a tanító készíti elő a lelkész felügyelete alatt 7 egyházban.

7. A konfirmáció tartatik virágvasárnapon 1, nagypénteken 1, husvétkor 2, áldozócsütörtökön 10, pünköszt előtt 10, pünkösztkor 4, junius vagy julius hóban 5, aratási urvacsorakor 2 egyházban.

8. Urvacsorával élők száma volt 43,000.

9. Betegeknek az urvacsora kívánatra bármikor kiszolgáltatik 29 egyházban, csak templomi urvacsoraosztáskor 5 helyen. Egy egyházban (Iriný) nincs szokásban.

10. Szehtáriusok: nazarénus fi 35, nő 28=63.

baptista fi 4, nő 3=7.

11. Egyházi szertartást mellőzték 2 férfi temetésénél.

12. Vadházasok száma 50 pár, viszázkodó házaspár száma 4.

13. Áttért hozzánk fi 1, nő 1=2. Kitért 1 nő.

14. Szegényekről gondoskodott 9 egyház, összesen 385 kor. 70 fillér értékben.

15. Egyház és iskola javára adakozások:

Bere: Bartha Károly fia, László, harang-

alapra 10.— K

Keszi Pál, szintén harangalapra . 20.— K

Az Amerikába kivándorlók az urasztala előállítására küldtek 75.— K 105.— K

Dobra: A gyülekezet tagjai új harangra önkéntesen adakoztak . . 3625.60 K

Özv. Gáti Lászlóné, szegény tanulók segélésére 100.— K

Özv. Gáti Lászlóné, toronyórára 50.— K

Dr. Jékey István főszolgabíró, rk. 20.— K

Csirke, járás-számvevő . . . 14.— K

Urvacsorához kenyeret és bort

adtak: Gáti Sámuel 2-szer,

özv. Sógor Lászlóné, Korány

János, Megyesi József, Győri

András 52.— K 3861.60 K

Erendréd: Veres Lajos, bőjti urvacsorá-

hoz kenyér és bor . . . 9.— K

Szintay Kálmán, husvéti ur-

vacsorához kenyér és bor 9.— K 18.— K

Átvitel: 3984.60 K

Áthozat: 3984.60 K

<i>Érendréd:</i> Fényes Pál, pünkössti urvacso- rához kenyér és bor . . .	9.— K	
Nagy István, uj-kenyérkor ur- vacsorához kenyér és bor . . .	9.— K	
Veres Lajos, uj-borkor ur- vacsorához kenyér és bor . . .	9.— K	
Veres György, karácsonkor ur- vacsorához kenyér és bor . . .	9.— K	
Veres Lajos, harangátalaki- tásra	500.— K	
Veres Lajos, Rákóczy tört. isk. alapítvány	500.— K	
Teleki Erzsébet, sirgondozásért	200.— K	
Id. Szűz Mihály, torony-re- noválásért	50.— K	1286.— K
<i>Fábianháza:</i> Szalai Gábor	10.— K	
Zoltán János	5.— K	
Özv. Dobronyi Miklósné	20.— K	
Molnár Miklós	20.— K	
B. Balog Sándor	4.— K	
Fekete János	4.— K	
Bene Gábor	10.— K	
Id. Varga Sándor	10.— K	
Molnár Károly	2.— K	
Frigy Miklós	5.— K	
Község	240.— K	
Hitelsz. az énekkarnak	50.— K	
Budai Sándor	20.— K	400.— K
<i>Gebe:</i> Herceg Odeschalchi Gyuláné tem- plomépítésre	500.— K	500.— K
<i>Gencs:</i> Kenyeret adtak urvacsorához 12 korona értékben	12.— K	12.— K
<i>Géres:</i> Urvacsorához kenyeret és bort adtak: ifj. Jármí Ferencné és Molnár György	8.— K	
Bort: Miklóssy Béla 2 izben, Mikolai Ferenc, Kató Lajos, Győrfi Károly, Bocsay Fe- renc à 9.60	57.60 K	65.60 K
	Átvitel: 6248.20 K	

Áthozat: 6248.20 K

<i>Hodász</i> : Urvacsorához kenyeret és bort adtak: Ujlaky Béláné, Szücs Imre két ízben, Szikszay György kenyeret			15.— K	
Perselypénz			19.20 K	34.20 K
<i>Ilk</i> : Urvacsorához kenyeret és bort adtak 50 korona értékben			50.— K	50.— K
<i>Iríny</i> : Báljövedelem: 27.40, 32.— . .			59.40 K	
Veres Ferenc ajándéka			20.— K	
Farkas Imre „			20.— K	
Közalapi segély			200.— K	
Ujlaky Andrásné ajándéka . . .			50.— K	349 40 K
<i>Jármí</i> : 1. Az egyház összes hivei a szántási és aratási napszámot iskolaépítési költség pótlására ajánlották			241.— K	
2. Urasztalára mind a hat alkalommal kenyeret ajándékozott: Győrfi Albert egyház-tanácsos, bort ajándékozott: Szobonya József lelkész, Kiss Mihály (Kis-Szekeresről), Szilágyi András gondnok, Takács Pál egyház-tanácsos, Kulin Sándor és Szilágyi Katalin; kenyérérték 10 K, borérték 24 K			34.— K	275.— K
<i>Kaplony</i> : Az egyház részére adakoztak: Hajdu János 4 K, Nyiri Béla 4 K, özv. Nyiri Ferencné 5 K, Hegedüs Ferencné 4 K, Sólyom Sára 5 K, id. Magyar József 5 K, Hegedüs Eszter 1 K, ifj. Hegedüs Bálint 3 K, összesen			31.— K	
Az urasztalára egész éven át kenyeret adott: ifj. Hegedüs Ferencné és Nyiri Róza 6 K.			6.— K	37.— K

Átvitel: 6993.80 K

Áthozat: 6993.80 K

Kaplony: bort: Csobi Jánosné és Hegedüs Juliánna 7.20 K . 7.20 K 7.20 K

Krasznaszentmiklós: ifj. Romocsa György 2 K, ifj. Csizma Lajos 2 K, Csizma Mihály 2 K, Kovács Gábor 2 K, Csizma Zsigmond 2 K, özv. Veres Antalné 2 K . . 12.— K 12.— K

Kántorjánosi: Adakozásból gyűjtés által befolyt a hivektől urasztali készletre . . 238.— K
Elek László adományozat (cél nélkül) . . 15.— K
Gál László adományozat (cél nélkül) . . 3.— K
Ibrányi János és neje Nagy Eszter ajándékoztak egy ezüst keresztelő medencét és kancsót 120.— K
Juhász Lajosné Fekete Matild önnagysága ajándékozott egy dus aranyozásu urasztali bárszony terítőt . . . 100.— K
Csujá Imre egy bor-osztó ezüst kelyhet, dús aranyozásu 80.— K
Szucsányi Erzsike egy kenyérterítőt . . . 20.— K 576.— K

Királydarác: Urasztalára kenyeret és bort mintegy 70 K értékben: urai Uray István, Balogh Lajos és neje, Balogh János és neje, özv. Sörös Dánielné, Baróthy József, M. Szabó Miklósné 70.— K 70.— K

Átvitel: 7659.— K

	Áthozat : 7659.— K	
<i>Királydaróc</i> : Balogh István amerikai gyűjtése	165.— K	
Országos könyöradomány gyűjtés	701.45 K	866.45 K
<i>Mátészalka</i> : M.-szalkai takarékp. 80 K isk.	80.— K	
Mátészalkai Ipar- és Kersek. Bank 30 K iskola . . .	30.— K	
Dienes Dezső 20 K, Sötér Vilmos 20 K	40.— K	
Dr. Szepesi Károly 20 K, Kincses Pista, Ilonka, Józika és Endre 20 K .	40.— K	
Katona Józsefné 5 K, Szabó Sándor és neje 5 K és többen 7.60 K	17.60 K	
Egyházi szegényalapra B. e. Kóródi Ida hagyományából befolyt . . .	44025.— K	
Ebből alapítvány létesült az egyh. nagyobb építk. 1 szőlő	2000.— K	
B. e. Nagy Lajos hagyományából egy szőlő	4000.— K	50232.60 K
<i>Mérk</i> : Harangalapra az egyház tagjai önként adományoztak . . .	900.— K	
<i>Nagyecsed</i> : g. Bulyáki Sándor 14 K, Kelemen Lajos Amerikából 10 K	24.— K	
Kelemen István Amerikából 10 K, lelk. uj-bori urvacsorához bor 12 K .	22.— K	
Tárkányi Dániel 7 K, Oláh Miklósné Lőkös Róza 10 K	17.— K	63.— K
<i>Nagykároly</i> : Juhász Sámuel 10 K, Csompó István 10 K	20.— K	20.— K
Özv. Kajdi Lászlóné egy urasztali kendőt. Urvacsora kenyér és bor adományozásból folyik be		

Átvitel : 59741.05 K

Áthozat: 59741.05 K

Nyirmeggyes: Fedorka János gondnok
kenyeret és bort adott,
ugyszinte özv. Varga
Zsigmondné és az ur-
asztalához, Balla Béla
körjegyző neje Boros
Julianna asszony bort.

Olcsva: Urasztalához kenyeret és bort
adtak: id Tóth Péter, Nagy
Imréné, Borbás Károly, Nagy
Sándor, Huszti István, Balogh
Károly, ifj. Tóth Károly . . .

40.— K

Templomalapra: Kepecs Le

50.— K

" " " " 5.— K

" " Nagy Imre . 4.— K

" " N. N. . . 2.— K 101.— K

Olcsvaapáti: Urasztalára bort adott 1 iz-
ben Fóris Lajos 5 K ér-
tétkben, 1 izben Kósa Fe-
renc 5 K értékben; a
többi alkalomkor s pres-
bytérium

20.— K

Kenyeret adtak: Kósa Ár-
pádné, Fóris Lajosné, Szabó
Menyhétné, Kósa Sán-
dorné, Kósa Ferencné és
Német Sándorné

18.— K 38.— K

Ópályi: Iloncai Györgyné 2 K, Uzonyi
Károly 5 K, Kósa Gyula 2
K, Barta Lajos 5 K, Tarr
Károly 5 K, özv. Bana And-
rásné 3 K, Varga Péter 5 K,
Uzonyi Antal 5 K, Kozma
Lászlóné 11 K, Takács Pál
10 K, Takács Gyula 10 K

63.— K 63.— K

Papos: Lelkészi lakra s egyh. célra adott
tek. Földvári Tamás ur . . , 1990.31 K
és hatszor urvacsorai kenyeret
és bort

12.— K 2002.31 K

Átvitel: 61945.36 K

	Áthozat: 61945.36 K	
<i>Papos:</i> Kovács S. ur	25.— K	
Horváth J. ur	10.— K	
Demeter E.	2.— K	
Szikszy J.-né	2.— K	
Tiszadobi egyház (és sokan igát és kézi szolgálatot)	2.— K	41.— K
<i>Szamosszeg:</i> Az aranykönyv szerint templomjavításra több egyháztág	100.— K	
Urvacsorához lelkész 32 liter bort adott	19.20 K	119.20 K
<i>Szaniszló:</i> Tordai József az egyh. részére	2.— K	2.— K
Összesen :		62107.56 K

16. Jótékonyságot gyakoroltak a következő egyházak : Bere 3 kor., Börvely 152, Csomaköz 8.80, Dobra 25, Domahida 13, Érdengeleg 6, Érendréd 184.30, Érkörtvélyes 48, Fábiánháza 28, Gebe 24.48, Gencs 31, Géres 4, Hodász 2, Ilk 15.40, Iriny 26.60, Jármí 42.98, Kaplony 36.68, Kjánosi 10, Királydaróc 18.70, Kismajtény 8.75, Mátészalka 97, Mérék 3, Nagydobos 44.30, Nagyecsed 284, Nagykároly 121, Nyírmeggyes 51.32, Nyírparsznya 11.60, Olcsvaapáti 20.30, Papos 7.70, Szamosszeg 178, Szaniszló 10, Vitka 70 kor., összesen 1586 kor. 91 fillér.

II. Anyagi élet és igazgatás.

17. A presbyterium minden egyházban törvényszerűen van megalkotva s jegyzőkönyveit a törvénynek megfelelőleg két egyházban a lelkész, egy egyházban a segédlelkész, 28 egyházban a ref. tanító s 4 egyházban más egyén vezeti. (Egyházi jegyző.)

18. Az anyakönyvek rendesen vezettetnek mindenütt s van külön áttértek és kitértek anyakönyve.

19. Megőriztetnek az egyházmegyei, kerületi és konvinti jegyzőkönyvek, a körrendeletek, miután minden egyház külön példányt kap, nem jegyzőkönyveztetnek.

20. Leltár (III. t. c. 4. §.) van minden egyházban s törvényszerűen kiigazítva.

21. Lelkeszi napló, iktató és postakönyv van mindenütt.

22. Telekkönyvileg rendben vannak az egyes egyházak

23. Számadás végeredménye a 35 egyházban összesítve :

Bevétel	375500	kor.	55	fillér
Kiadás	270756	"	18	"
Maradvány	104744	"	37	"
Követelés	16069	"	60	"

24. Alapítványok :

<i>Bere</i> : „Szegényalap“ Buttyán Miklós-féle alapítvány	400.—	K
<i>Dobra</i> : Sógor Antal örökösealap	200 —	K
özv. Gáti Lászlóné-alap (iskolai)	100.—	K
Egyházfentartási alapok : Magtári buza 848 Hl., 41 liter bor, 45 Hl., 90 liter		
Bortári takarékpénztár	9991.21	K
<i>Domahida</i> : néh. Domahidy S.-néalap	200.—	K
<i>Érdengeleg</i> : Bük László-féle isk. alap.	430 —	K
Boer Gusztáv-féle „ „	200.—	K
Regale kötvény	395.44	K
neh özv. Vaday Zsuzsana-féle alap. toronyépítésre	2452.50	K
Tóth Imre segédjegyző alapítványa toronyépítésre	41.88	K
<i>Érendréd</i> : Kossuth Lajos-alap	22.20	K
Szegény tanulók vallásos könyv alapja	95.37	K
Árvaalap	347.05	K
Szegényalap	244.40	K
Uray István-alap	355.55	K
Uj temetői földvételalap	338.79	K
Kölcsön magtári pénzalap	795.94	K
Harangalap	989.16	K
Orgonaalap	7.50	K
Vaday Zsuzsanna	2619.60	K
Teleky Erzsébetalap	200.—	K
Veres Lajos Rákóczy tört.-alap	500.—	K
<i>Érkörtvélyes</i> : Dalegylet	498.—	K
Takácsialap	754.—	K
Patakialap	58.—	K
Toronyóraalap	532.52	K
Átvitel:	22769.11	K

	Áthozat:	22769.11 K
<i>Érkörtlvélyes:</i>	Iskolaalap	105.93 K
	Harangalap	63.95 K
	Kovács Gábor-alap	981.86 K
	Kovács egyházi alap	4500.— K
	Magtári alap	2459.— K
<i>Gencs:</i>	Csoma Vilhelmina-féle alap	141.75 K
	Kardos Lipót-féle alap	1000.— K
<i>Géres:</i>	Miklóssy-alap	1000 — K
	Szegényalap	159.50 K
	Orgonaalap	402.58 K
	Harangalap	191.54 K
	Iskolafentartási alap	31.50 K
<i>Ilk:</i>	Kalmárné-féle alap	2000.— K
<i>Iriny:</i>	Egyházi alap	50.— K
	Iskolai alap	50.— K
	Szegény alap	50.— K
<i>Kaplony:</i>	Egyházfentartási alap	1372.92 K
	1908. évi adósegélyből	371.51 K
	Iskolaépítési alap	2185.42 K
<i>Kántorjánosi:</i>	Daru Emilia-féle alap	400. — K
	Klein Sámuel-féle alap	200 — K
<i>Királydaróc:</i>	Magtári alap	2363.58 K
<i>Mátészalka:</i>	Kincses alapítvány	313.76 K
	Temetőalap	1405.56 K
	Gyászokcsi alap	45 51 K
	Lelkészlak építési alap	753.81 K
	Kerekes Ignác alapítvány	269.65 K
	Vasuti föld kisajátítási ár alap	295.49 K
	Schwarcz Mór iskolai alapít.	200.— K
	Schwarcz Jakab iskolai alapít.	200.— K
	Schwarcz Jakab egyházi alap.	200.— K
	Egyházi szegényalap	149.18 K
	Gaál György alapítvány	200.— K
	Templomi szék alap	10.95 K
	Felsőbb tanulók segélyalapja	203.— K
	Szepesi alap	20.— K
	Kóródi Ida özv. Kerekes Ferencné alap	4000.— K
<i>Nagyecsed:</i>	Egyházfentartási alap	1366.10 K
	Átvitel:	52483.16 K

	Áthozat:	52483.16 K
Földvételi alap		1059.59 K
Szegényalap		232.46 K
Orgonaalap		542.04 K
<i>Nagykároly</i> : Tóth Lajos-féle alapítvány .		2149.25 K
Sipos-féle hagyaték		870.37 K
Turbucz hagyaték		506.— K
Harangalap		112.76 K
Kisajátítási alap		1188 58 K
<i>Szamosszeg</i> : Kósa Mihály-féle alapítvány .		400.— K
<i>Vitka</i> : Szalay-féle alapítvány		18000.— K
	Összesen :	<u>77544.21 K</u>

Az alapítványok a célnak megfelelőleg használatnak.

25. Az egyházak jövedelmei, kamatok, haszonbérek, egyháziadók pontosan befolynak 22 egyházban, 13 egyházban van több kevesebb hátralék, mely 11 egyházban közigazgatási úton szedettet be.

26. Az egyes egyházak adósságainak kimutatása :

Folyószám	Egyház neve	Adósság		Kamat hány ^o / _o ?	Törlesztés módja
		K	f		
5	Bere	2800	—	7 ^o / _o	a tőke 10 ^o / _o -a amortizációs
	Börvely	9200	—	5 ³ / ₄ ^o / _o	
	Dobra	1825	—	6 ^o / _o	évi 400 kor.
	Érdengeleg	1400	—	6 ^o / _o	
	Gebe	10000	—	6 ^o / _o	
10	Gencs	1700	—	7 ^o / _o	amortizációs
	Géres	14350	—	átlag 7 ^o / _o	
	Hodász	20000	—	5·2 ^o / _o	tőkesegély
	Ilk	6000	—	6 ^o / _o	
	Iriny	3000	—	1 ¹ / ₂ ^o / _o	
15	Jármi	4000	—	1 ¹ / ₂ ^o / _o	amortizációs
	K -Szentmiklós	9800	—	6 ^o / _o	
	Kántorjánosi	12760	—	átlag 6 ^o / _o	tőkesegély
	Királydaróc	25000	—	5·5 ^o / _o	
	Kismajtény	8000	—	1 ¹ / ₂ ^o / _o	
20	Mátészalka	12807	72	5·5 ^o / _o 1 ^o / _o	amortizációs
	Mérk	10000	—	5·8 ^o / _o	
	"	2000	—	1 ¹ / ₂ ^o / _o	amortizációs
	Nagydobos	14000	—	1 ^o / _o 5 ^o / _o 6 ^o / _o	
	Nagykároly	26929	78	5 és 5 ¹ / ₂ ^o / _o	
25	Nyírmeggyes	12000	—	5 ¹ / ₂ ^o / _o	amortizációs
	Olcsva	10000	—	5 ³ / ₄ ^o / _o	
	"	400	—	6 ^o / _o	félévenként
	Olcsvaapáti	{ 5650	—	4400.36 u. 5 ¹ / ₂ ^o / _o 1250 u. 6 ^o / _o	
	Papos	2500	—	1 ¹ / ₂ ^o / _o	
	Parasznya	10440	—	8 ^o / _o	tőkesegély
	Szamosszeg	16000	—	6 ^o / _o	
	Szaniszló	6000	—	1 ¹ / ₂ ^o / _o	tőkes. és a nyír- madai bank félévenként tőkesegély
28 egyház		258562	50		

27. Állami adó minden egyházban ki van fizetve, hátralék nincs semmi; az illetékek is fizetve 34 egyházban és csak egy egyház van 95 koronával hátralékban.

28. Földadót az egyház fizeti a belhivatalnokok földje után 31, a belhivatalnokok 2, s közösen az egyház és belhivatalnokok 2 helyen.

29. Belhivatalnokok teljesen ki vannak fizetve 33 egyházban, egy egyházban hátralék 100 korona a szórványokban s egy egyházban a tanító nem vette fel termény-fizetését.

30. A templom jó állapotban van 25, javításra vár 9, rossz 1 egyházban; lelkészlak jó 22, javításra vár 10 rossz 3 egyházban; az iskola jó 17, javításra vár 8, szűk 2, rossz 2 egyházban; melléképületek jók 24, javításra várnak 8, rosszak 3 egyházban.

31. Az egyházi épületek mind a Fonciere-nél vannak biztosítva 732,332 kor. 87 fillér erejéig; hátralék nincs.

32. Új építkezés történt 6 egyházban 29,163 korona 26 fillér értékben.

33. Épületek jókarban tartására 32 egyház 21,106 kor. 99 fillért fordított.

III. Népiskolai adatok.

34. Tanköteles 6—12 évig	fi	2533	
	nő	2546	összesen 5079
iskolába jár	fi	2245	
	nő	2265	összesen 4510
iskolát elhagyta	fi	100	
	nő	99	összesen 199
iskolázatlan	fi	185	
	nő	185	összesen 370
35. Tanköteles 12—15 évig	fi	794	
	nő	763	összesen 1557
iskolába jár	fi	632	
	nő	581	összesen 1213

36., 37., 38., 39., 40. számok részletes kimutatása:

Egyház neve	Hány osztályu az iskola			Konfirmáltak			Megtartatik-e a tanterv s a kérdései kiadványok használatának-e?	Milyen a tanítás eredménye?	Az iskola felszerelése milyen?	
	fiu	leány	vegyes	fi	nő	összes			Tanszerekben?	Egészségi tekintetben?
Bere	—	—	I-VI.	5	6	11	igen	jó	teljes	megfelelő
Börvely	—	—	I-II.	15	12	27	"	kitünő	"	jó
"	—	III-V.	—	—	—	—	"	"	"	"
"	II-VI.	—	—	—	—	—	"	"	"	"
Csomaköz	—	—	—	6	1	7	—	—	—	—
Dengeleg	—	—	—	3	4	7	—	—	—	—
Dobra	II.	—	I.	17	16	33	"	jeles	kielégítő	kielégítő
"	—	II.	III.	—	—	—	"	kitünő	"	"
"	—	—	IV-VI.	—	—	—	"	"	"	"
Domahida	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Érendréd	—	—	—	6	5	11	—	—	—	—
Erkörtvélyes	—	—	I-II.	12	14	26	"	jeles	teljes	jó
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	kitünő	"	"
Fábiánháza	—	—	I-II.	10	5	15	"	jeles	jó	"
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jeles	"	"
Gebe	I-V.	—	—	11	3	14	"	kitünő	törv.-szerű	átalakítandó
"	—	I-V.	—	—	—	—	"	jó	"	"
Gencs	—	—	I-II.	—	—	—	"	jeles	teljes	megfelelő
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jeles	"	tűrhető
Géres	—	—	I-II.	9	19	28	"	kitünő	"	megfelelő
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	"	"	"
Hodász	—	—	I.	5	5	10	"	jó	jó	"
"	—	—	II-V.	—	—	—	"	jeles	jó	"
Ilk	—	—	I-II.	12	16	28	"	kitünő	nem teljes	jó
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	"	"
Iriný	—	—	I-II.	10	10	20	"	kitünő	teljes	"
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	"	"
Jármí	—	—	I-II.	4	9	13	"	jeles	"	"
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	"	"
Kaplony	—	—	I-VI.	—	—	—	"	?	nem teljes	kifogásolt
Kr.-Szentmiklós	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kántorjánosi	—	—	I.	18	16	34	"	kitünő	megfelelő	megfelelő
"	—	—	II-III	—	—	—	"	elegend.	"	"
"	—	—	IV-VI.	—	—	—	"	jeles	"	"
Királydaróc	—	—	—	14	15	29	—	—	—	—
Kismajtény	—	—	I-V.	4	8	12	"	kitünő	teljes	nem megfelelő
Mátészalka	I.	—	—	51	32	83	"	jeles	megfelelő	megfelelő
"	—	I-II.	—	—	—	—	"	jeles	"	"
Atvitel:	—	—	—	212	196	408	—	—	—	—

Egyház neve	Hány osztályu az iskola			Konfirmáltak			Megtartatik-e a tanterv s a kerületi kiadványok használatnak-e?	Milyen a tanítás eredménye?	Az iskola felszerelése milyen?	
	fiu	leány	vegyes	fi	nő	összes			Tanszerekben?	Egészségi tekintetben?
Mátészalka	II-III	—	—	—	—	—	igen	kitünő	megfelelő	megfelelő
"	—	III-VI.	—	—	—	—	"	kitünő	"	"
Mérk	III-VI.	—	I-II.	10	6	16	"	jeles	"	kifogástalan
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	elégs.	"	"
Nagydobos	—	—	I-II.	11	14	25	"	jeles	jó	nem megfelelő
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	kitünő	"	megfelelő
Nagyecsed	—	—	II-IV.	39	28	67	"	jó	"	"
Nagykároly	I.	—	—	—	—	—	"	jeles	hiányos	"
"	II V VI.	—	—	—	—	—	"	jeles	"	"
"	III-IV.	—	—	—	—	—	"	kitünő	"	"
"	—	I-II.	—	—	—	—	"	"	teljes	kifogástalan
"	—	III-VI.	—	—	—	—	"	"	hiányos	"
Nyirmeggyes	—	—	I.	23	21	44	"	kitünő	törv.-szerü	törv.-szerü
"	—	—	II-III	—	—	—	"	jeles	"	"
"	—	—	IV-VI.	—	—	—	"	jeles	"	"
Nyirparasznya	—	—	I-VI.	7	4	11	"	jó	"	nem megfelelő
Olesva	—	—	I-II.	13	14	27	"	kitünő	"	megfelelő
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	"	"	nem megfelelő
Olesvaapáti	—	—	I-II.	6	8	14	"	kitünő	"	jó
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jeles	"	kev. megfelelő
Ópályi	—	—	I-VI.	10	6	16	"	elégs.	megfelelő	kifogástalan
Papos	—	—	I-VI.	—	4	4	"	jó	jó	szűk, alacsony
Szamosszeg	I-II.	—	—	28	35	63	"	kitünő	hiányos	tűrhető
"	III-VI.	—	—	—	—	—	"	jó	"	"
"	—	I-II.	—	—	—	—	"	kitünő	"	"
"	—	III-VI.	—	—	—	—	"	"	"	"
Szaniszló	—	—	I-VI.	—	—	—	"	jeles	teljes	jó
Vitka	—	—	I-II.	12	12	24	"	jó	"	tűrhető
"	—	—	III-VI.	—	—	—	"	jó	"	"
Összesen:	—	—	—	371	348	719	—	—	—	—

Összesítés. A 35 egyház közül Csomaközön nincs sem felekezeti, sem állami iskola (tankötelesek hiányában), 7 egyházban van állami iskola, 29 egyházban (2 helyen ott is, hol állami iskola is van) 62 tanteremben 62 tanító működik felekezeti iskolánkban (ezek közül tanítónő 19). Tanítás eredményét tekintve kitünő 27, jeles 19, jó 12, elégséges 3. Egy nem volt osztályozható. Az iskolák felszerelése tanszerekben teljes 19, jó 8, megfelelő 14, törvényszerű 10, nem teljes 2, hiányos 9 tanteremben; egészségi tekintetben kifogástalan 5, jó 13, megfelelő 22, kielégítő 3, tűrhető 7, törvényszerű 3, kifogásolt 1, kevésbé megfelelő 1, átalakítandó 2, nem megfelelő 4, szűk, alacsony 1 tanterem.

IV. Népmozgalmi adatok.

Egyház neve	S z ü l e t e t t							Meghalt			Házas- ságra lépett		Rever- salist adott		Népesség		
	törvé- nyes		tör- vény- telen		összesen		Együtt	fi	nő	összesen	ref. pár	vegyes pár	javunkra	kárunkra	fi	nő	összesen
	fi	nő	fi	nő	fi	nő											
Bere	10	6	—	2	10	8	18	5	7	12	6	—	—	—	231	243	474
Börvely	28	30	2	3	30	33	63	19	20	39	20	—	—	—	843	809	1652
Csomaköz	1	1	1	1	2	2	4	2	4	6	—	1	—	—	38	45	83
Dobra	33	29	1	1	34	30	64	13	10	23	17	—	—	—	723	740	1463
Domahida	11	9	1	2	12	11	23	5	4	9	2	—	—	—	188	200	388
Érdengeleg	6	3	—	—	6	3	9	—	2	2	3	—	—	—	130	135	265
Érendréd	10	15	—	3	10	18	28	7	7	14	4	1	—	—	459	520	979
Érkörtlélyes	27	32	3	—	30	32	62	25	23	48	12	3	1	—	683	672	1355
Fábiánháza	30	27	2	4	32	31	63	28	17	45	9	—	—	—	628	666	1294
Gebe	19	23	3	4	21	27	48	21	21	42	8	1	1	—	471	537	1008
Gencs	24	16	1	1	25	17	42	9	18	27	9	3	1	—	422	453	875
Géres	21	18	5	1	26	19	45	11	13	24	11	—	—	—	492	636	1128
Hodász	23	14	2	3	25	17	42	15	9	24	5	1	—	—	386	330	716
Ilk	15	14	1	—	15	14	30	1	9	10	4	1	1	—	390	426	816
Iriny	16	12	—	—	16	12	28	3	5	8	9	2	1	—	258	255	513
Jármi	10	6	—	1	10	7	17	9	5	14	3	1	—	—	221	229	450
Kaplony	4	3	—	—	4	3	7	4	3	7	6	—	—	—	132	149	281
Kr.-Szentmiklós	5	2	—	—	5	2	7	2	3	5	—	—	—	—	68	59	127
Kántorjánosi	29	27	7	4	36	31	67	27	21	48	16	3	—	—	749	810	1559
Királydaróc	6	12	—	—	6	12	18	4	8	12	5	—	—	—	265	385	650
Kismajtény	6	9	1	4	7	13	20	3	8	11	6	—	—	—	344	345	689
Mátészalka	61	76	10	4	71	80	151	48	46	94	15	13	6	5	1680	1650	3330
Mérk	22	22	1	1	23	23	46	24	23	47	13	1	—	—	340	342	682
Nagydobos	15	22	2	1	17	23	40	24	27	51	3	5	—	—	679	642	1321
Nagyecsed	85	79	12	10	97	89	186	60	70	130	34	1	—	—	1929	1868	3797
Nagykároly	66	71	7	8	73	79	152	64	45	109	24	20	2	—	1704	1725	3429
Nyírmegyes	37	31	2	—	39	31	70	21	27	48	17	1	—	—	808	791	1599
Nyírparasznya	2	4	—	—	2	4	6	1	1	2	1	—	—	—	89	91	180
Ólesva	11	17	1	4	12	21	33	17	8	25	10	—	—	—	410	431	841
Ólesvaapáti	15	11	1	—	16	11	27	10	4	14	10	—	—	—	366	364	730
Ópályi	15	8	—	—	15	8	23	8	6	14	3	1	—	—	289	247	536
Papos	7	1	—	—	7	1	8	5	1	6	3	1	—	—	100	118	218
Szamosszeg	42	34	3	3	45	37	82	21	40	63	16	—	—	—	1338	1237	2575
Szaniszló	13	23	—	—	13	23	36	15	11	26	4	—	—	—	216	221	437
Vitka	14	17	1	1	15	18	33	15	18	33	7	5	—	—	380	410	790
Összesen :	749	724	69	66	808	790	1598	546	544	1090	315	65	13	5	18449	18781	37230

ESPERESI JELENTÉS

a nem református tanintézetekbe járó növendékek
vallásos oktatásáról az 1911—12-ik tanévben.

1. *Nagykároly*. Róm. kath. - kegyesrendi főgimnáziumban
a vallást tanította ifj. Kürthy Károly segédlelkész.

VIII. osztály. Tankönyv: a magyarországi prot. egyházak
története, írta Dr. Balogh Ferenc. Heti óra 1. Növendékek
száma 4. Mind jeles.

VII. osztály. Kézikönyv: Ker. hittan és erkölcstan. Írta
Dr. Erdős József. Heti óra 1. Tanulók száma 1. Jeles.

VI. osztály. Kézikönyv: Ker. egyháztörténet. Írta S. Szabó
József. Heti óra 1. Tanulók száma 6, ezek közül 5 jeles, 1 jó.

V. osztály. Kézikönyv: Ker. egyháztörténet. Írta S. Szabó
József. Heti óra 1. Tanulók száma 6. Mind jeles.

IV. osztály. Kézikönyv: Ker. erkölcstan. Írta S. Szabó
József. Heti óra 1. Tanulók száma 7, ezek közül 6 jeles, 1 jó.

III. osztály. Kézikönyv: Ker. hittan. Írta Barla Jenő.
Heti óra 1. Tanulók száma 7, ezek közül 6 jeles, 1 jó.

II. osztály. Kézikönyv: Ujszövetségi kijelentés története.
Írta Farkas Kálmán. Heti óra 1. Tanulók száma 5. Mind jeles.

I. osztály. Kézikönyv: Ó szövevényi kijelentés története.
Írta Farkas Kálmán. Heti óra 1. Tanulók száma 10. Ezek
közül 9 jeles, 1 jó.

Ref. tanulók összes száma az I—VIII. osztályban 46.
Heti óra 8. Tiszteletdíj az egyháztól 300 korona.

2. *Nagykároly*. Állami polgári fiúiskola. Tanította a hit-
tant ifj. Kürthy Károly segédlelkész.

IV. osztály. Kézikönyv: Ker. erkölcstan. Írta S. Szabó
József. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 8. Ezek közül 4 jeles, 4 jó.

III. osztály. Kézikönyv: Ker. hittan. Irta Barla Jenő. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 12. Kitűnő 3, jó 4, elégséges 5.

II. osztály. Kézikönyv: Ujszövetségi kijelentés. Irta Farkas Kálmán. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 10. Kitűnő 4, jeles 4, elégséges 2.

I. osztály. Kézikönyv: Ó szövevényi kijelentés. Irta Farkas Kálmán. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 11. Kitűnő 3, jeles 1, jó 2, elégséges 5.

Tanulók száma I—IV. Osztályban 41. Heti óra a 4 osztályban 2. Tiszteletdíj az államtól 100 korona.

3. *Nagykároly*. Állami polgári leányiskola. Tanította a hitant ifj. Kürthy Károly segédlelkész.

IV. osztály. Kézikönyv mint a fiúiskolában. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 17.

III. osztály. Kézikönyv és tananyag mint a fiúiskolában. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 13.

II. osztály. Kézikönyv mint a fiúiskolában. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 13.

I. osztály. Kézikönyv mint a fiúiskolában. Heti óra $\frac{1}{2}$. Tanulók száma 18.

Tanulók száma az I—IV. osztályban 61. Heti óra 2. Tiszteletdíj az államtól 100 korona.

4. *Mátészalka*. Állami polgári fiúiskola. Vallást tanította Kincses István ref. lelkész.

IV. osztály. Kézikönyv: Ker. erkölctan. Irta S. Szabó József. Tanulók száma 8.

III. osztály. Kézikönyv; Ker. hittan. Irta Barla Jenő. Tanulók száma 8.

II. osztály. Kézikönyv: Ujszövetségi kijelentés. Irta Farkas Kálmán. Tanulók száma 2.

I. osztály. Kézikönyv: Ószövetségi kijelentés. Irta Farkas Kálmán. Tanulók száma 10.

Heti óra az I—IV. osztályban 2. Tanulók összes száma 28. Tiszteletdíj az államtól 100 korona.

5. *Állami elemi iskolákban*:

a) *Domahida*. I—VI. osztályban a vallástant és éneket tanította Szabó Zoltán segédlelkész. Ref. tanulók száma (30 fiú, 22 leány,) összesen 52. Heti óra 2.

b) *Érdengeleg*. I—IV. osztályban tanította a vallástant Nagy Károly lelkész. Tanulók száma 42 (fiú 20, leány 22), heti óra 2.

c) *Érendréd*. Tanította a vallást Csutoros Albert lelkész, az éneket Szaleczky Miklós kántor. Tanulók száma I—VI. osztályban 96. Heti óra összesen 4, melyből 1 óra énektanításra fordított.

d) *Királydaróc*. Vallást és éneket tanította M. Szabó Miklós lelkész. Tanulók száma 84 (43 fiu, 41 leány). Heti óra 2.

e) *Krasznaszentmiklós*. Vallást tanította Csighy István lelkész. Tanulók száma fiu 2, leány 1, összesen 3. Heti óra 2.

f) *Nagyecséd*. Vallást és éneket tanította Szondy Lajos segédlelkész. Tanulók száma fiu 172, leány 228=400. Heti óra osztályonként 2, összesen 16.

Nagyecséd, 1912. augusztus 10.

Berey József,

esperes.

